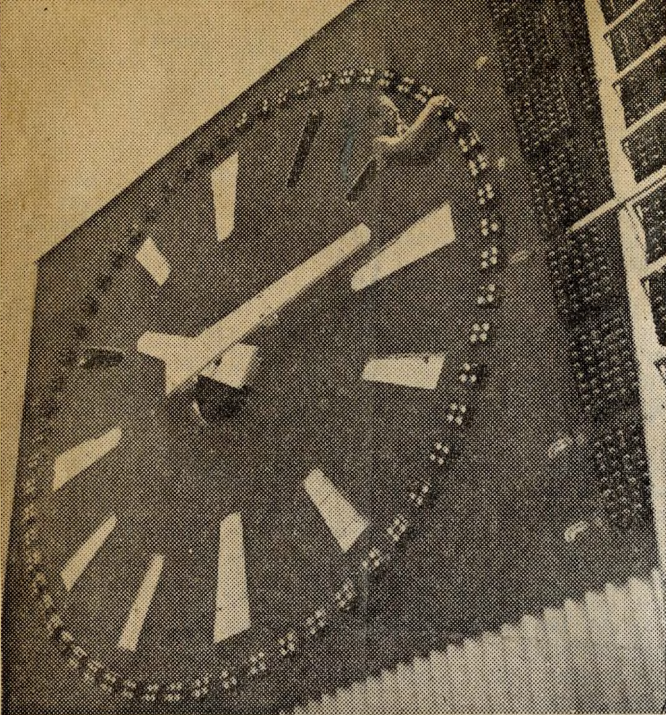

Az ország legnagyobb órái jelzik az időt a Népstadionban.
(Rév Miklós felvétele)

Munkások serege dolgozik most a Népstadionon. Mintha valami hatalmas «nagyakaratás» folyna — tisztítják, szépítik a pályát, a felátókat, a stadion környékét. Ezek már igazán az utolsó simítások. A Népstadion — Budapest s az egész ország új ékessége — a megnyitás előtt áll.

A magyar sport méltó otthona

Nemcsak sportolónk vágya teljesül ezzel, hanem mindenkié, aki csak érdeklik a sport iránt. A magyar sportmozgalom már régóta kinőtte régi sporttelepét. Először vagy 40 évvel ezelőtt vetődött fel a gondolat, hogy új, nagy sportpályát «kellene» építeni. Tovább nem jutottak el a következő évtizedekben sem. A stadion építése csak ígéretes maradt. Amikor a 20-as években bevezették a tesztelési adót, akkor azt abba az ezüstpapírba csomagolták, hogy a pénzt majd sportépítkezésekre használják fel. Az első helyre a stadiont tették s 1924-ben Horváth parlamentje még törvénybe is iktatta azt. A törvény aztán «módosult» a végrehajtás során. A tesztelési adóból jutott sportvezetők palotájára, golfpályára, a lovaspoló «fejlesztésére», külföldi kényszerűségekre, csak éppen stadionra nem. Meg kell hagyni: a stadionépítés azért még sokáig nem került le a napirendről, a politikai kedvenc ígérete maradt. Képviselők és városatyák — s persze mögöttük érdek-

Vető Fossel

Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás	
Szerző:	A Népstadion	Hely:	
Cím:	a megnyitás előtt	Idő: 1953	
Forrás:	1953. VIII. 16.	Személy:	
		Helyszám:	
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)

csoporlok, telekspekulánsok — hosszú évekig vitáztak, hadakoztak azon, hogy a Vértől vagy a Lágymányoson, esetleg valahol Obudán legyen a stadion, «ha majd...». A stadion építésébe egyikük sem fogott bele.

A felszabadulás után — ha lehet — még sürgetőbbé vált a stadion megépítése. Sportmozgalmunk rohamosan fejlődött, nőtt az érdeklődés a sport iránt, szaporodott a nézők száma. S bár a sportegyesületek — úgy, ahogyan — igyekeztek javítani pályáikat, egy-egy nagy mérkőzésről tíz- és tízezrek szorultak ki; aki meg bejutott, sokszor jogosan bosszankodott az ősi, elhanyagolt pályák, korhadó tribünök miatt. Emlékeztet még, hogy 1947 májusában, a magyar-osztrák mérkőzés alkalmával ijeszkadt az üllőiúti pálya tribünje, igen sokan súlyosan megsérültek. Nem sokkal később pártunk a sport területén a legfontosabb tennivalók között jelölte meg a Népstadion építésének megkezdését.

Gigantikus építkezés

S mi felépítettük a stadiont. Az öt éves terv előestéjén megtörtént az első kapuvágás: gigantikus földmunka indult meg a régi Lóversenytérén, egykori homokbányák, szemétdombok, nyomorúságos viskók helyén, 27 hektárnyi területen. A magyar dolgozók az első pillanattól kezdve magukénak érezték a Népstadion építését. Nemcsak nagy figyelemmel kísérték, hanem szombatoként, vasárnapoként a pálya megtelt fiatalokkal, sportolókkal, akik önként jelentkeztek munkára, hogy majd elmondhassák: ők is dolgoztak a Népstadionon, segítettek a mérnökök, építők lelkes munkáját. A Népstadion építésében mintegy 30 vállalat dolgozóit vetették részt. Kormányunk igen sok gépet küldött az építkezésre, hét üzem és számos műhely a helyszínen gyártotta a Népstadion

«alkatrészeit», köztük 20–24 tonnás vasbetongerendákat. A Népstadion csaknem kizárólag előregyártott elemekből készült. Rengeg anyagra, szállítóeszközre volt szükség. Az építkezés éve alatt nem kevesebb, mint 600.000 köbméter földet kellett megmozgatni, 72.000 köbméter kavicsot, 1800 vagon cementet, 6 millió kiló vasat használtak fel — s mi minden kellett még ezenkívül a Népstadionhoz! Mintegy 2100 négyzetméternyi területet burkoltak be márvánnyal, 57.000 négyzetmétert borítottak be gypszönnnyel, hogy minél szebb legyen a Népstadion és környéke.

Kényelmes nézőtér, korszerű berendezés

Most már sima út, tiszta lépcsők vezetnek fel a Népstadion tetejére. Nagyszerű kép tárul elénk, szédeltesek a stadion méretei. De az óriási, lenyűgöző méretek ellenére is kecses, karcsú a Népstadion, szemet, lelket gyönyörködtető látvány. A játéktérén zöldel az erős, három év óta ápolt gypszönnnyeg, amelyet a legmervadóbb kritikus próbált ki: a magyar válogatott labdarúgócsapat. A

legjobb magyar sportolók, szakemberek jó tanácsai, tapasztalatai segítettek az építőket, hogy minden versenypálya jó legyen, kedvüket eljék benne a sportolók. Ime egy példa. A távolugrópálya nekifutója szélesebb a szokásosnál és még szélesebb a dobantóléce után követ-

kező homokos rész. Ez nagyobb önbizalmat, nyugodtságot ad az ugrónak, nem «érzi» annyira a távolságot, mint a keskeny ugrópályán. S hogy még jobb legyenek a pályák az augusztus 20-i megnyitásra, a legmodernebb loscsoló-, permetező-, hengerlő- és fűnyíró-berendezések segítségével most is javítgatják a játéktérrel, a salakot, az ügyességi sportok kis területeit. Készen állnak a földtöltésre épült, betonlapokkal borított, vörösfenyő-ülőpadokkal berendezett lelátók. Mindenütt felirat, a padokon számozás: nehogy eltévedjen a néző az ülőhelyek labirintusában. A Népstadion egyik építője kiszámította, hogy ha a nézőhelyeket egymás mellé raknák, egy 50 kilométerre nyúlna, Budapesttől Aszódig... Es készen áll a magyar építéset egyik büszkesége, a pályát félkörben átlógó, 30 méter magas, 400 méter hosszú, 50 méter széles betonlelátó, amely híd szerkezet módjára 18 nagyméretű pilléren, úgynevezett «pilonon» nyugszik. Képzeliük el a Margithidat másfélszeres szélességben, enyhe félkör alakba meghajlítva: ilyen a Népstadion betonlelátója. Nemrég az Építéstudományi Intézet szakemberei próbatelhelést végeztek ezen a «hidon». Az előírt próbatehernél 20 százalékkal nagyobb terhelést is kitűnően állt a hatalmas vasbeton-építmény.

Egy-egy piliérben kényelmesen elférne akár egy ötemeletes ház. Az építők messzemenően figyelembe vették a közönség igényeit. A pil-lérekben kényelmes, széles lépcsőházak vezetnek a lelátókra; két pilonban pedig síkló-hoz hasonló, 16 személyes felvonók szállítják fel azokat a nézőket, akiknek nehezükre esik a lépcsőjárás. Falatozók, telefonfülkék, rak-tárak is vannak a pilonokban. Tizenhat mé-ter magasságban a pilonokat hat méter szé-les híd köti össze — ez sétánynak is beillik a szünetek idejére. A lelátó minden pontjá-ról különben látni. A nézőket még hangszóró-oszlopok sem zavarják — újfajta megoldás-sal, a küzdőtér szélén helyezték el a hűs, alig észrevehető, egymást nem zavaró hangszór-ót. Már működik a stadion külön hangerő-sítő központja, a legkorszerűbb berendezés-sel.

Remekbe készül a két hatalmas, egyen-kint 16 méter hosszú, nyolc méter magas eredményhirdető-tábla. Ezen vannak az ország legnagyobb órái. Igén érdekes az eredményhirdetés «szemléltető módszere», amelyet hazánkban itt alkalmazunk először. Az elektromos eredményhirdető-berendezés kezelője a pálya díszpécséről vagy a ver-senybíróaságtól telefonon kapja a kiírandó szöveget, nyomdai gépszedő módjára rögtön egymás mellé «szedi» a betűmintákat és a villanykörtékből kialakuló betűk pillanatok múlva már világítanak a nagy táblán. Nyolc sor van a táblán, mindegyikbe 25 betűt vagy számot lehet «beírni». Egy-egy táblán 7200 villanykörte van. Az eredményhirdetés pró-báját szikrázó napsütésben tartották meg s az erős nappfényben is kitűnően lehetett látni a szöveget a stadion minden részéről. Jellemző az eredménytáblák méreteire, hogy felszerelésükhöz 150 kilométer részhalzra volt szükség. A Népstadiont mindenben a legkorszerűbb technikával látták el. A beton-lelátón van a célfotó, amely minden «finis»-t lefényképez s a célbírák által megállapított eredményt hitelesíti vagy — ha szükséges — helyesbíti.

A betonlelátóval szemben, az állóhely felett

emelkedik az a háromemeletes, szép stílusú épület, amelyben az öltözőhelyiségeket, az irodákat, műszaki részeket helyezték el. Tizenkét tágas, világos, kényelmes öltöző áll rendelkezésre egyelőre 360 sportoló részére, természetesen fürdővel, hideg-meleg zuhany-nyal. Ködtelenítő berendezések biztosítják a zuhanyozókban és a fürdőkben a száraz, tiszta levegőt. Orvosi rendelő, két mentőállom-ás is van ebben az épületben, valamint tár-salgó, tanácsterem, étkező, újságíró-szoba, postahivatal és sok telefon. Az épület fölött nagy terasz nyúlik a pálya fölé, ez alatt van-

nak a rádiószpikerek tökéletesen elszigetelt fülkéi. Középen a díszpécsér egyszerre tíz ri-porter munkáját kísérheti figyelemmel, s összeegyeztetheti a közvetítéseket. A közve-títések technika lebonnyolítását különféle hangrögzítőkkel, hangkeverőkkel, kapcsolók-kal oldják meg.

Budapest „sportnegyede“

A régi rendszerben épített sporttelepek egyik jellegzetessége az volt, hogy alig né-hányezer néző számára volt ülőhely, az ér-deklődők többségének csak állóhely jutott. A Népstadionban most 53.000 nézőnek van ülőhelye. Gondoskodtak arról is, hogy az állóhelyen se legyen túlzsúfoltság s ezért ezt a részt ötsoroként korláttal osztották meg. Az egyelőre 78.000 néző befogadására alkalmas Népstadiont úgy tervezték meg, hogy a betonlelátó két szárnyának meghosz-szabbításával (tehát 22.000 újabb ülőhelye) elérhetik majd a százezres férőhelyet.

Nagy figyelmet szentelnek a közönség köz-lekedésének is. A Népstadionnak három be-járata van. A főbejárathoz az épülő Föld-alatti Vasút végállomásától 50 méter szé-les út vezet — az Ifjúság Utja. Két oldalán hatalmas betontömbök között vízmedencék sora húzódik. A következő hónapokban, mikor az Ifjúság Utja teljesen elkészül, a vízmede-cék közepén szökőkúttal és virágokkal övezve — a már készen álló talapzatokra — helye-zik majd el az ifjúság sportját ábrázoló szob-rokat, legkiválóbb szobrászművészeink alkotásait. A stadion másik bejárata a Vorosilov-úton, a Földtani Intézet mellett van, a har-madik a most meghosszabbított Verseny-utcá-ra nyílik. Negyvennyolc pénztár szolgálja a közönség kényelmét. A Népstadionnal, a kö-zelben lévő Sportcsarnokkal, annak edzőter-mével, a nemsokára megépülő edzőpályákkal, valamint a Millenáris kerékpárpályával olyan «sportnegyed» alakul majd ki ezen a terület-en, amely méltó központja lesz a magyar sportmozgalomnak.

Augusztus 20-án megnyílik a Népstadion, az ötéves terv gyönyörű ajándéka. Újabb nagyszerű bizonyítéka annak, hogy pártunk, kormányunk, dolgozó népünk szereti és meg-becsüli a sportolókat, a sportembereket, szí-vén viseli a sportmozgalom fejlődését.

Vető József